

Landbruget NU

NYHEDSBREV
Til jordbrugere

December 2007 nr. 4

Designer-komælk - smart ord?
eller kommende virkelighed?

Ny grunduddannelse i landbruget
som erhvervsuddannelse både på tekniske som på landsbrugs-skoler

Ny dansk teknologi neutraliserer lugten af gylle
og nedsætter udslippet af ammoniak

Næste landeplage bliver mariehøns
ny art invaderer tilsyneladende Danmarkskortet

Nye afgrøder vinder frem
hyben og cikorie

De seneste nøgletal for dansk landbrug på årsbasis så pæne ud - takket være landbrugsstøtten fra EU

men den vil regeringen nu udarbejde en plan for at kunne aftrappe

For tiden er der polemik i EU om GMO-afgrøder. Arealet med GM-majs i unionen voksede med 75 pct. sidste år

herhjemme har GMO-majs endnu kun været forsøgsdyrking

www.agrogruppen.dk

AGRO
gruppen
DANMARK

14. årgang

GM-majs-arealerne vokse med 75 pct. i EU sidste år

EU's samlede arealer med genmodificeret majs voksede sidste år med 75 pct. Det fortæller en Meddelelse fra Sektor for Frø og Sædekorn i Plantedirektoratet. De udgjorde ca. 110.000 ha i 2007.

Samtidig er EU's fælles sortliste over landsbrugsplanter blevet udvidet med 13 genetisk modificerede majs sorter. Dermed er der i alt 67 stykker på listen.

De nye sorter kommer hovedsaglig fra Spanien, og fire kommer fra Tjekkiet. Her har sorterne i første omgang været optaget på de respektive nationale sortlister. Herefter har de som GM-planter været igennem en risikovurdering.

De 67 nævnte sorter på EU's fælles sortliste er alle udviklet fra en GM-majs med betegnelsen MON810. Den er resistent over for den europæiske majsbo-

rer, som er en sommerfuglelarve, der borer sig ind i stænglerne og æder dem op indefra. Af de mange sorter kommer 52 fra Spanien, 6 fra Frankrig, 5 fra Tyskland og 4 fra Tjekkiet.

I princippet er det tilladt for danske landmænd at dyrke MON810-majsen, fordi den står på EU's fælles sortliste. Men det er næppe sandsynligt, at det vil ske, anføres det i meddelelsen. Det skyldes, at den nævnte majsborer ikke er noget problem i vores klima, og at den nævnte majstype er tilpasset klimaet i Sydeuropa.

Derimod har der i år været forsøg fire steder her i landet med GM-majsen NK603, som kan tåle et bestemt ukrudtsmiddel. I øjeblikket ligger der en ansøgning i EU om tilladelse til kommerciel dyrkning af denne majstype. Ligesom der ligger ansøgning om fornyelse

af tilladelse til at dyrke en såkaldt T25, der kan tåle et andet ukrudtsmiddel.

Danmark har som det første EU-land regler om sameksistens mellem genmodificerede, konventionelle og økoafgrøder. Det gælder bl.a. dyrkningsafstande og pligt til at indberette placering af markerne, som direktoratet herefter offentliggør på et elektronisk Danmarkskort, www.gmomark.dk.

Se evt. også www.pdir.dk/gmo eller www.pdir.dk/lovstof.

EU-polemik om GMO-afgrøder

Den græske EU-kommissær på miljøområdet, Stavros Dimas, har i skrivenne stund nægtet at tillade dyrkning af to typer gensplejset majs, Bt11 og 1507. Han henviser til, at de ikke kan godkendes, når man ikke kender de langsigtede effekter på naturen.

Andre miljøkommissærer er uenige - og kræver afstemning om spørgsmålet. Den danske Økologisk Landsforening bakker op om anvendelsen af forsigtighedsprincippet. Foreningen er imod dyrkning af gensplejsede afgrøder begrundet i, at der mangler viden på området.

Designermælk - smartness? Eller praktisk virkelighed?

Nu er forskere ved Aarhus og Københavns Universiteter gået sammen om at studere, om man kan udvikle en endnu bedre smag i økologisk mælk ved at fodre køerne med bestemte planter. Hensigten er at nå frem til at kunne styre smagen i mælken - det lyder måske lidt sofistikeret?

Men på den anden side ved vi jo godt, at både mælk og smør får en anden farve og smag, når dyrene er på græs om sommeren - så hvorfor ikke?

De første resultater viser, at man godt kan skabe forskellige smagsvarianter ved at fodre med forskellige græsmarksblandinger. Men også, at det kan være svært at forudsige resultaterne.

Det skyldes dels, at smagen påvirkes af bakteriesammensætningen i koens vom, dels at koen kan finde på at være kræsen - eller at æde selektivt.

Forsøgene blev udført med nogle markant forskellige bælgeplanter som hvidkløver, rødkløver og lucerne - og desuden med cikorie. (Det forlyder ikke, om sidstnævnte gav cafe 'latte-smag...)

Næste omgang af forsøgene kommer til at foregå på seks landbrug, hvor der skal fodres med varierende andele af hvidkløver. Hensigten er at nå frem til et stabilt produkt, som ikke varierer efter sæson.

Se evt. mere på www.agrsci.dk.

Nye afgrøder vinder frem: hyben og cikorie

Således gror der nu hybenrose på 135 ha på Langeland under navnet Hyben Vital. Flere videnskabelige forsøg har nemlig vist, at hyben har en positiv virkning mod både slid- og leddegigt. Produktet sælges allerede i Europa og 14 oversøiske lande.

På Fyn har en række interessenter dannet en projektgruppe for at arbejde på at erstatte sukkerroen som afgrøde med cikorie, der primært anvendes som fodertilsætning til husdyr, især svin, og kæledyr. Der er etableret en forarbejdningsvirksomhed ved navn DanCikorie. Planen er, at det samlede areal i 2008 skal runde 100 ha.

Der bliver fortalt mere om de nye afgrøder i Herning 8.-9. januar på Plantekongres 2008. Læs evt. mere på www.agrsci.dk.

Ny dansk teknologi neutraliserer lugten af gylle

Her kommer nyheden mange danske politikere, landmænd og beboere på landet har sukket efter: Nu kan ny dansk og vel at mærke miljøvenlig teknologi fjerne det, der i gamle dage vel bare var lugten af gris, og som i moderne tider med storproduktion af dyr er blevet til stank af gylle, når den er vældig koncentreret, lige i vindretningen og værst...

Det er firmaet Infarm, der har udviklet en metode, som er indbygget i produktet Smellfighter, og som de selv benævner som et fantastisk stykke teknologi. Bag det gemmer der sig en tilsyneladende forklarlig metode, som går ud på at klippe lugtstoffernes molekyler over - og hokus pokus - så lugter gylle ikke længere af gylle. Man har analyseret nærmere på selve lugtmolekylerne. Og dem, der lugter, er store molekyler, der så at sige klippes over ved hjælp af ozon og syrebehandling. Det er ilten i ozonen, der gør arbejdet.

Teknikken reducerer ydermere samtidig ammoniakfordampningen fra gyllen. Ligesom den eliminerer svovlbrinte, bakterier og hormoner i gyllen.

Samtidig skabes herved et forbedret arbejdsmiljø for landbrugets medarbejdere.

Dermed er Smellfighter en nyhed, der har betydning på en række områder - ikke mindst den samfundsmæssige. Hvis ellers altså også den økonomiske side af sagen er ok - og teknikken ikke koster en bondegård...

Anlægget produceres af firmaet Infarm A/S, som har Grundfos i ejerkredsen.

Rekordstort salg af økologisk svinekød

Salget af økologisk svinekød slår alle rekorder, og slagterierne kan knap skaffe kød nok til at følge efterspørgslen.

I skrivende stund får producenterne over 23 kroner pr. kg for øko-grise af bedste kvalitet. Det er næsten tre gange så meget som afregningen på almindelige slagtesvin, oplyser Danish Crowns økologiske slagteri, Friland, til Ritzau.

Nu grunduddannelse for landmænd - ens alle steder

Kommende nye jordbrugere, som søger en grunduddannelse, vil inden for overskuelig tid møde en ens uddannelse - både på tekniske skoler og på landbrugsskolerne.

Det er hensigten med en aftale mellem de relevante organisationer og nedsettelsen af et tilhørende udvalg.

Den kommende nye grunduddannelse skal erstatte de eksisterende uddannelser til faglært landmand og jordbrugsassistentuddannelsen.

Det nævnte udvalg skal også kigge på dyrepasseruddannelsen, jordbrugsmaskinføreruddannelsen og AMU.

Elevtallet ligger p.t. under 2.000 om året.

Overbygningsuddannelserne fortsætter under landbrugsuddannelsesudvalget.

Pæne nøgletal for dansk landbrug i 2006

Sidste år indtjente dansk landbrug mere end året før. Egenkapitalen voksede pænt på grund af de høje ejendomsvurderinger. Gennemsnittet ligger på ti mio. kroner pr. heltidsbedrift, fortæller Fødevareøkonomisk Institut.

Det gav investeringer på gennemsnitlig 1,7 mio. kr. pr. bedrift. Og et driftsresultat på 340.000,- kr. i gennemsnit.

Men billedet havde været et andet uden EU-støtte. Den gennemsnitlige afkoblen landbrugsstøtte lå nemlig på 351.000,- kr. pr. bedrift. Derved var støtten således større end driftsresultatet - set for dansk landbrug under ét...

Men når man kigger om bag gennemsnitstallene og ser på de enkelte driftsformer, klarede pelsdyravlerner sig bedst og leverede et flot overskud - med eller uden EU-støtte. Her fremviser man et årsresultat på 1.054.000,- kr. pr. bedrift og en forrentningsprocent på 14. Det placerer pelsdyravlerner bedst for femte år i træk.

Næstbedst så det ud for svineavlerner, som havde et pænt år, dernæst kom kvægavlerner og sidst plantedyrkerne - stadig set over en kam.

Den danske regering vil af med EU-støtten til landbruget

Danmark skal aktivt arbejde for at komme af med EU-støtten til landbruget. Som et led i den intention ønsker politikerne at få udarbejdet en udredning, som skal belyse erhvervens vilkår og udfordringer de kommende femten år.

I analysen skal der også være forslag til, hvordan man kan nå frem til, at erhvervet klarer sig uden støtten - og stadig er konkurrencedygtigt og fremme i skoene såvel nationalt som på det internationale marked. Desuden skal der selv sagt tages hensyn til natur, miljø, klima og dyrevelfærd. Det fremgår af det nye regeringsgrundlag.

Samtidig har EU-kommissionen offentliggjort en meddelelse om et såkaldt sundhedstjek af den fælles landbrugs politik. Det er et baggrundspapir for de forslag, der ventes fremsat til foråret af kommissionen. De skal regulere landbruget for perioden frem til 2013. De nye tiltag ventes i kraft pr. 1. januar 2009.

Blandt forslagene er bortfald af braklægning og støtte til energiafgrøder, udfasning af mælkekvoterne, øget støtte til miljø, natur og landdistrikter på bekostning af den generelle støtte til den enkelte landmand - samt evaluering af støtteinstrumenter som kvoter, eksportstøtte og intervention med henblik på afvikling.

- Tiden er inde til forandring. Nu gælder det om at øge liberaliseringen. Og eksempelvis udnytte de høje priser på bl.a. mælk og korn til at afskaffe markedsregulerende instrumenter som eksportstøtte og kvoter, siger fødevareminister Eva Kjer Hansen.

Det nye regeringsgrundlag fortæller i øvrigt også, at regeringen ønsker sig et kommende økologisk forskningscenter.

Flere kunder hos Agrogruppen

Agrogruppen Danmark holdt sin 16. generalforsamling i november og består nu af 44 revisionsvirksomheder og 22 tilknyttede fagkonsulenter.

Virksomhederne servicerer 2.722 landbrugskunder.

I 2001 var tallet 2.620 kunder. Det betyder en fremgang på 5% i en periode, hvor antallet af landbrug er faldet med 11%.

Kommunerne kan nedsætte jordkøbsnævn

1. november trådte en ny bekendtgørelse i kraft, som gør det muligt for kommunerne at nedsætte jordkøbsnævn. De får til opgave at skaffe erstatningsjord til lodsejere, som har måttet afgive jord til naturgenopretning eller andre offentlige projekter.

Bekendtgørelsen hedder nr. 1220 af 18. oktober 2007.

Mariehøns forårsager panderynker

Skulle det nu være noget problem, at en ny slags marie-høns er ved at flytte til Danmark? Ja, siger eksperterne, for den er invasiv - ligesom dræbersnegle, bjørneklo og mink. Den fortrænger andre arter, og dermed bringer den ubalance i dyreverdenen i den lille skala. Ligesom de risikerer at gøre indhug i sommerfuglelarver og andre insekter.

Men ikke nok med det: hvis vi når der til, at der kun er én art mariehøns tilbage, så vil den være mere sårbar over for sygdomme - og kan lettere på en gang gå til som art. Har man derimod flere arter, vil der typisk være andre til at tage over - og klare det dér job med at æde

bladlus.

De kalder den Harlekin-mariehønen, den, som Skov- og Naturstyrelsen nu har fundet en del tilfælde af herhjemme. Den vil gerne overvintre inden døre. Og det ser ud til, at bestanden er i stigning - ligesom i flere andre europæiske lande. Derfor opfordres der nu til, at vi bekæmper den. Nogle kalder den for asiatisk mariehøne.

Signalement: Harlekin-mariehønen er en anelse større end den almindelige syvplettede mariehøne. Pletterne kan godt være større, men behøver ikke være det.

Nogle er mere orange i det end dem, vi kender. Og farvetegningen er meget varierende.

Læs evt. mere hos www.dpil.dk/spørg_om_skadedyr/mariehøns. Her på Skadedyrlaboratoriet vil man gerne høre fra folk, der har set den lille høne. På linket er der også et billede af kræet.

Økologiloven skal moderniseres

Fødevareministeren har fremlagt et lovforslag, der skal modernisere loven og bidrage til at skabe rammer for, at den økologiske produktion kan følge med den stigende efterspørgsel.

Den eksisterende formålsparagraf udbygges, så det fremgår, at den økologiske produktionsmetode tager særligt hensyn til miljø, natur, biodiversitet og planters, dyrs og menneskers sundhed, samt dyrevelfærd.

Samtidig skal der ved administration af loven tages hensyn til økologiens troværdighed og omdømme. Økologiloven skal også sikre de økologiske producenter og handlende rimelige og ensartede vilkår.

Endvidere foreslår ministeren, at bestemmelser om udstedelse af autorisation til at drive økologisk virksomhed skal fremgå direkte af loven. Det samme skal gælde nægtelse, bortfald og tilbagekaldelse af autorisation. Reglerne om autorisationer m.v. af selskaber skal tilpasses, så der tages højde for, at der anvendes forskellige selskabsformer i erhvervet, og sådan, at det sikres, at personer, der har fået frataget deres autorisation, ikke kan fortsætte med drift af økologisk virksomhed i en selskabskonstruktion.

I øvrigt videreføres hovedelementerne i den gældende lov, men bestemmelserne forenkles og moderniseres.

Leder

Et turbulent år på mange måder

2007 var året, hvor vi for alvor kom til at mærke, at EU har afkoblet støtten, og vi derfor kommer til at producere på markedsvilkår.

Ved årets begyndelse var der ikke mange, der forventede, at vi skulle opleve hvedepriser på over 160 kr./hkg. og bygpriser på over 170 kr./hkg.

Det var også året, hvor foderstofforretningerne begyndte at handle med futures. De store prisstigninger kom des-

værre bag på mange landmænd, som havde ladet sig friste til at spille med på det "rå kapitalmarked".

Mælkeproducenterne har i lang tid ment, at de har fået for lidt ud af arbejdsindsatsen. De har især følt sig irriteret over, at deres tyske kollegaer har kunnet få en højere pris. Utilfredsheden blev for nogle så stor, at de dannede et selskab for at afsætte deres mælk på det tyske spotmarked.

Om det var den trussel, der vækkede den store "bjørn", eller det er markedet, der er vendt, skal jeg lade være usagt, men blot konstatere, at mælkeprisen er steget så meget, at den nu er tæt på det tyske niveau.

Til trods for de stigende priser på mælk faldt prisen på mælkekvote til 2,86, som er det laveste i fem år. Det er et fald på 38,5 pct. i forhold til augustbørsen, hvor en pris på 4,64 var den hidtil største.

Svineproducenterne har ikke oplevet den samme prisstigning i 2007 som korn- og mælkeproducenterne. Det skyldes formentlig, at vi har oplevet en historisk lav dollarkurs. En kurs på under 5 kr. har vi ikke set siden 1978.

God jul og godt nytår

Venlig hilsen

Steen Kristensen

formand

Landbruget NU

er et nyhedsbrev, som ordinært udsendes fire gange årligt af foreningen Agrogruppen Danmark til gruppens landmandskunder.

Ansvarshavende redaktør:

Steen Kristensen,
Agrogruppen Danmarks sekretariat,
Gammel Stationsvej 5, 8900 Randers.
Tlf.: 86 40 92 95 - Fax: 86 43 19 95 - e-mail:
sk@nd-revision.dk - www.agrogruppen.dk

Udarbejdelse:

Britta Astadatter Nilsson, journalist.

Oplag: ca. 19.000

Tryk: Brunder Tryk Tlf.: 98 80 09 22.

aagmaagensen[®]

STATSAUTORISERET REVISIONSAKTIESELSKAB

C.E. Christiansens Vej 56
4930 Maribo

Telefon 54 78 16 88
Telefax 54 78 46 88

Søndergade 2A, 1. sal
4900 Nakskov

Telefon 54 92 25 00
Telefax 54 92 88 89

CVR-nr. 12 90 10 38

info@aa-m.dk

www.aa-m.dk